

TEADUSNÕUKOGU ISTUNGI PROTOKOLL

Teatri Välgak 3, Tallinn

13. juuni 2019.a nr 2

Algus 11:00, lõpp 13:10

Juhataja: Martti Raidal

Protokollija: Kristian Sülluste

Osa võtsid TN liikmed: Els Heinsalu, Andi Hektor, Dan Huvonen, Mario Kadastik, Kristjan Kannike, Kaja Kasemets, Tuuli Käambre, Urmas Nagel, Martti Raidal, Indrek Reile, Toomas Rõõm, Kristian Sülluste, Toomas Välimäe.

Puudusid: Olesja Bondarenko, Anne Kahru, Marco Kirm, Raivo Stern, Renno Veinthal.

Lisatud registreerimisleht.

Päevakord:

1. Direktori kokkuvõtte vahepealsetest arengutest.
2. Eesti teadus- ja arendustegevuse rahastamise hetkeseisund.
3. Teadusnõukogu seisukohad KBFI riikliku rahastamise küsimustes.
4. KBFI 2018. majandusaasta aruande kinnitamine.
5. Teadusnõukogu liikmete valimine (3 kohta).
6. Kohalalgatatud küsimuste arutelu.

Ettepanekuid päevakorra täiendamiseks pole. Päevakord kinnitatakse ühehäälselt.

1. Direktori kokkuvõtte vahepealsetest arengutest.

Teema 1. KBFI ja TalTechi koostöö füüsikaõppe arendamisel. Toimunud on mõned koosolekud. Pooled on väljendanud ühist huvi füüsikaalase tegevuse arendamiseks Tallinnas. KBFI osaleb füüsikatudengite juhendamisel ülikooli kõigis õppeastmetes. A. Salupere juhtimisel koostatakse TalTechis nägemust ja dokumenti sellest, mis on ülikooli soovid tegevuse arendamisel ja milliseid ressursse saab ülikool kaasata. Ootame dokumendi valmimist lähiajal.

Teema 2. Riigigümnaasium. Märtsis toimus koosolek HTMiga riigigümnaasiumi rajamise tingimuste arutamiseks. Ministeerium on tellinud hindamisakti Akadeemia tee 25 kinnistu väärtuse selgitamiseks. Arhitektuurikonkursi korraldamise ja hoone ehituse ajakava on pingeline. Ka poliitiline olukord pole päris selge, kuid praeguse seisuga järgi peaks gümnaasium siiski tulema siia Mustamäele. Selleks, et edasi liikuda peab ka teadusnõukogu mingi hetk protsessi osas otsuseid langetama.

Teema 3. Ehitus. Ehitustööd kulgevad graafikus. Ehituse kallinemise osas on esitatud lisafinantseeringu taotlus. Ministeeriumi ja rakendusüksuse Archimedes kinnitusel on

lisafinantseeringu taotlus menetluses. Lisaraha suunatakse tõenäoliselt ASTRA programmi. Hiljuti toimus ka kohtumine Archimedese juhtidega. Arutati projektide hetkeseisu ja ühe asjana ka ehituse kallinemist.

Teema 4. Teadusasutuste esindusorganisatsiooni loomine. KBFI on algatanud koos Tervise Arengu Instituudi ja Eesti Keele Instituudiga ülikooliväliste teadusasutuste esindusorganisatsiooni Teadusasutuste Nõukogu loomise. Kõigi asutuste juhtidelt on põhimõtteline nõusolek ja valmidus olemas.

Teema 5. Tuumaenergeetika kompetents Eestis. Fermi Energia OÜ on teinud ettepaneku hakata arendama ja kasvatama KBFI ja Eestis tervikuna tuumaenergeetika alast kompetentsi nii teadustöö tasemel, kui ka tuumaenergeetika insener-tehnilistes valdkondades. Sobivate toetusmeetmete korral on see võimalik ja ka riiklikult oluline, et vastav kompetents siin tekiks.

Informatsioon võetakse teadmiseks.

2. Eesti teadus- ja arendustegevuse rahastamise hetkeseisund.

Andi Hektor: hetkeseis poole kiita. Üldplaanis keegi ei tea, kuidas asjad laabuvad. Tulevaks aastaks arvestatakse juurde tulevat raha suuruses ca 12-15 mln eurot, mis tuleb riigieelarve kasvust. Kui palju sellest HTMi eelarvesse ja teadustegevusse jõuab, pole selge. Räägitud on, et lisanduv finantseering peaks minema ettevõtlussuunaliseks toetuseks. Ka ülikoolide poolt tuleb vastakaid signaale näiteks, et TA tegevuse rahastamisega on hästi ja probleem on hoopis kõrghariduse rahastamises. Ühesõnaga, selgeid plaane lisanduva finantseeringu ja selle kasutamise osas pole.

Informatsioon võetakse teadmiseks.

3. Teadusnõukogu seisukohad KBFI riikliku rahastamise küsimustes.

Martti Raidal: eelmisel koosolekul arutati põhjalikult KBFI riikliku rahastamise küsimusi ja võeti vastu ka otsus, mis sätestas tegevussuunad ja printsiibid sellele probleemile lahenduse leidmiseks. Juriidiliste konsultatsioonide käigus on sõnastanud kaks teemaplokki, millega käesolevas situatsioonis tegeleda. Vastavasisuline juristide poolt koostatud vahekokkuvõtte on ka nõukogu liikmetele tutvumiseks saadetud.

Baasfinantseerimise õiguspärasuse küsimuses oli ministeeriumi vastus, et eraõiguslike TA asutuste baasfinantseerimise instrumendist rahastamine ei ole vastuolus riigiabi reeglitega. Teadusnõukogu peaks arutama, kuidas minna edasi baasfinantseerimise õiguspärasuse teemaga. Tegevusvariandid on välja toodud advokaadibüroo Concordia kirjas. Nende hulgas on ühe variandina kaalumisel võimalus, et baasfinantseerimise õiguspärasuse selgitamiseks kirjutatakse kaebekiri Euroopa Komisjonile palvega algatada ekspertiis ja selgitada seonduvad asjaolud.

KBFI teadusnõukogu seisukoht: baasfinantseerimise õiguspärasuse osas tuleks eelistada selle küsimuse lahendamist siseriiklikul tasemel teenistusliku järelevalve või muu analüüsi käigus. Kui vastav protsess siiski selgust ei too, tuleks vajadusel kaasata hinnangu saamiseks ka välisaudit, sh Euroopa Komisjoni audit.

Teine teema on KBFI riigieelarvelise finantseeringu taotlemine. Vastavasisuline kiri on koostatud ja ministeeriumile edastatud. Taotlus on esitatud, kuid vastuse sisu võime varasema kogemuse põhjal põhimõtteliselt ette ennustada. Kui äraütlemist vaidlustada kohtusüsteemi kaudu, siis raske on prognoosida vaidlustamise edukust, kuna sarnases küsimuses puuduvad kohtu pretsedendid ning pole selge, kas halduskohus võtab üldse kaasuse menetlusse. Kõige realistlikum on siiski püüda leida kokkulepe ministeeriumiga. Kuna riigigümnaasiumi rajamise plaan KBFI vahetusse lähedusse Akadeemia tee 25

kinnistul ning KBFI taristu ja jätkusuutliku rahastuse teemad on olemuslikult kokku kuuluvad, siis tuleks neid selles kontekstis ka käsitleda.

OTSUS: seostada KBFI Akadeemia tee 25 kinnistu hoonestusõiguse ja KBFI riikliku rahastamise küsimused vastavalt otsusele nr 5 (ühehäälselt).

4. KBFI 2018. majandusaasta aruande kinnitamine.

Toomas Välimäe tutvustab majandusaasta aruande materjale. Tulemused on auditeeritud ja kokkuvõtlikult esitatud. Majandusaasta tulem võrreldes eelnenud aastaga on taas positiivne. Tulemi puhul on määrav põhivara ja amortisatsiooni arvestus.

OTSUS: kinnitada KBFI 2018. majandusaasta aruanne vastavalt otsusele nr 6 (ühehäälselt).

5. Teadusnõukogu liikmete valimine.

Täitmisel on 3 teadusnõukogu liikme kohta. Üks, mis hetkel vakantne ja kaks, mis vabanevad vastavalt augustis ja septembris. Augustis lõpeb TN liikme volitus Tuuli Käämbrel ja septembri alguses Dan Huvonenil. Kolmele täidetavale kohale on esitatud kolm kandidaati: Gert Hütsi, Tuuli Käämbre ja Villem Aruoja.

Muid kandidaate pole. Nimekiri suletakse ja viiakse läbi valimised. Valimisprotsessist ei võta osa Tuuli Käämbre.

Valimiste läbiviimiseks moodustatakse valimiskomisjon koosseisus Dan Huvonen, Kristian Sülluste, Toomas Välimäe.

OTSUS: moodustada valimiskomisjon vastavalt otsusele nr 7 (ühehäälselt).

Valimisprotsessis osaleb 12 teadusnõukogu liiget 18-st.

Valituks osutuvad kõik kandidaadid tulemustega: Gert Hütsi 11 poolt, 1 vastu; Tuuli Käämbre 12 poolt, 0 vastu; Villem Aruoja 12 poolt, 0 vastu.

Lisatud 13.06.2019 valimisprotokollid nr 1 ja 2.

OTSUS: kinnitada 13.06.2019 teadusnõukogu liikmete valimise tulemused vastavalt otsusele nr 8 (ühehäälselt).

6. Kohalalgatatud küsimuste arutelu.

Kohalalgatatud küsimusi hetkel pole.

Nõukogu esimees

Martti Raidal

Teadussekretär/protokollija

Kristian Sülluste